

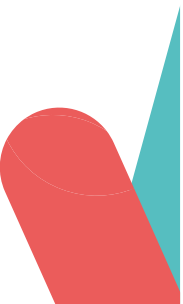
EDUCATIEVE MASTER IN DE MAATSCHAPPIJWETENSCHAPPEN

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL

TOETS NIEUWE OPLEIDING • ADVIESRAPPORT

17 JANUARI 2019

Inhoud

1	Samenvattend advies van de visitatiecommissie.....	4
2	Rapportage van de bevindingen en overwegingen	6
2.1	Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau.....	6
2.2	Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving.....	7
2.3	Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau.....	10
2.4	Eindoordeel	11
3	Beoordelingsproces	12
4	Overzicht oordelen	13
	Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding.....	14
	Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR).....	15
	Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie.....	17
	Bijlage 5: Lijst met afkortingen	19

1 Samenvattend advies van de visitatiecommissie

De visitatiecommissie (hierna commissie genoemd) stelt vast dat de opleidings specifieke leerresultaten (OLR) van de opleiding aansluiten bij de domeinspecifieke leerresultaten en bij niveau 7 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur. De 21 OLR voor de component leraarschap zijn doordacht opgesteld. De commissie waardeert dat de opleiding er voor gekozen heeft om per afstudeerrichting een bijkomend leerresultaat te formuleren dat de relatie legt naar het respectieve domein. Ook de focus die de opleiding legt op de Brusselse grootstedelijke context en de sterke band met de praktijk vindt de commissie positief. Het praktijkgericht onderzoek waarbij docenten, studenten en leraren uit de partnerscholen betrokken zijn onder de noemer 'onderzoekende school' vindt de commissie een interessant systeem.

De commissie kan zich vinden in de beslissing van de universiteit om de verantwoordelijkheid van de educatieve masteropleidingen bij het Interfacultair Departement Lerarenopleiding (IDLO) te leggen. Binnen het IDLO zijn de nodige overlegplatformen voorzien om de integratie van de respectieve domeinen en het leraarschap vorm te geven. De commissie begrijpt dat dit een stapsgewijs proces is. Er zijn al goede stappen gezet en de commissie moedigt de opleiding en het IDLO aan de inspanningen vol te houden.

De commissie is van mening dat het programma logisch is opgebouwd. De beroepspraktijk staat centraal en vertrekkende van de praktijkopbouw worden stapsgewijs de theoretische kaders en de vakdidactiek aangeboden. De praktijkcomponent die gradueel evolueert van individueel over in team naar zelfstandig lesgeven, vindt de commissie zorgvuldig uitgewerkt. De samenwerking met het werkveld via de partnerscholen is goed vormgegeven en de commissie waardeert dat de opleiding investeert in die samenwerking via onder meer mentorendagen.

De zorg voor de studenten vindt de commissie een sterk punt. De begeleiding is goed uitgewerkt en de docenten spelen kort op de bal, zonder het beoogde eindniveau uit het oog te verliezen.

De opleiding levert veel inspanningen om de inkanteling van de Centra voor Volwassenenonderwijs (CVO's) vlot te laten verlopen. Er is een plan van aanpak voor de inzetbaarheid over de drie vestigingen. Bij de vormgeving van het programma werd al overlegd met de CVO's en de commissie waardeert dat de opleiding de sterktes en de expertise van de CVO's erkent.

De commissie is van mening dat de opleiding beschikt over een degelijk uitgewerkt toetsbeleid dat ingebed is in het universiteitsbrede toetsbeleid. Er zijn mechanismen ingebouwd die de betrouwbaarheid en validiteit van de evaluatiepraktijk bewaken. De ECTS-fiches bevatten duidelijke informatie over de evaluatie zodat de studenten weten wat van hen verwacht wordt.

De opleiding gebruikt een mix van evaluatievormen en de aandacht voor peer- en zelfevaluatie waardeert de commissie. De beoordeling van de stage en de masterproef is goed doordacht.

Wat de integratie van het domeinspecifieke en het leraarschap in de beoordeling betreft, steunt de commissie het IDLO in haar streven naar een gemeenschappelijk evaluatiesysteem voor alle educatieve masters en vestigingsplaatsen.

De visitatiecommissie die de educatieve master in maatschappijwetenschappen heeft beoordeeld, brengt een positief advies uit aan de NVAO. Zij baseert haar oordeel op het informatiedossier en het toelichtingsgesprek. De aanbevelingen die de commissie heeft gedaan, doen geen afbreuk aan haar oordeel, maar zijn gericht op de verdere ontwikkeling van de opleiding.

Den Haag, 17 januari 2019

Namens de commissie ter beoordeling van de toets nieuwe opleiding voor de educatieve masteropleiding in maatschappijwetenschappen van de Vrije Universiteit Brussel,

Roger Standaert
(voorzitter)

Klara De Wilde
(secretaris)

2 Rapportage van de bevindingen en overwegingen

2.1 Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau

Het beoogd eindniveau weerspiegelt qua niveau, oriëntatie en inhoud de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en/of het vakgebied worden gesteld aan de opleiding.

Bevindingen

De organisatie van de Educatieve Master in maatschappijwetenschappen aan de Vrije Universiteit Brussel (VUB) valt onder de verantwoordelijkheid van het Interfacultair Departement Lerarenopleiding (IDLO). Het IDLO is verantwoordelijk voor alle educatieve masteropleidingen van de VUB. Het dagelijks bestuur van het IDLO heeft diverse werkgroepen in het leven geroepen om via een co-creatief proces met het opleidingsteam, de betrokken faculteiten en de Centra voor Volwassenenonderwijs het programma en de organisatie ervan vorm te geven.

De opleiding profileert zich volgens het informatiedossier als een collaboratief lerend en onderzoekend team dat in partnerschap met scholen samenwerkt aan een gedeelde missie: “De lerarenopleiding van de VUB leidt leraren op die in een team leren werken en die sterk staan om, in een omgeving vol diversiteit, maximale ontwikkelingskansen te creëren voor iedere leerling. Vanuit een onderzoekende houding ontdekken ze, met beide voeten in de praktijk, hoe ze hun vakexpertise optimaal in het onderwijs kunnen inzetten.”

In haar onderwijsvisie integreert de opleiding alle rollen die zijn opgenomen in de basiscompetenties voor leraren. De opleiding heeft haar visie gehanteerd bij de vertaling van de domeinspecifieke leerresultaten (DLR) naar de opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR). Daarnaast zijn ook de onderwijscontext, de internationale onderzoeksliteratuur over het opleiden van leraren, consultatie van internationale vakgenoten en overleg met het werkveld inspiratiebronnen geweest voor het opstellen van de opleidingsspecifieke leerresultaten.

De opleiding formuleerde 21 leerresultaten. Voor elke afstudeerrichting werd een bijkomend leerresultaat geformuleerd.

Overwegingen

De commissie is van mening dat de 21 OLR voor de component leraarschap doordacht zijn opgesteld. Deze OLR moeten samen gelezen worden met de OLR van de domeincomponent. Positief is dat de opleiding er voor gekozen heeft om per afstudeerrichting een bijkomend leerresultaat te formuleren dat de relatie legt naar het respectieve domein. Ook de focus die de opleiding legt op de Brusselse grootstedelijke context, waardeert de commissie. De OLR sluiten verder aan bij de DLR en bij niveau 7 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur. Er is ook een goede aftoetsing gebeurd met de functionele gehelen van de basiscompetenties van de leraren.

De commissie waardeert de sterke band met de praktijk. De opleiding moedigt zeer sterk praktijkgericht onderzoek aan in samenwerking met de partnerscholen. Dit vindt de commissie een zeer interessant systeem.

De universiteit heeft ervoor gekozen om alle educatieve masters onder te brengen in het IDLO. De inkanteling was al gestart in de specifieke lerarenopleiding en wordt verdergezet voor de educatieve masteropleidingen. Met de educatieve masteropleidingen wordt de vakinhoud toegevoegd aan het leraarschap. Binnen het IDLO zijn de nodige overlegplatformen aanwezig die zorgen voor interactie zowel tussen de docenten van de educatieve masteropleidingen onderling als met de docenten van de respectieve faculteiten. De commissie staat achter de het voornemen om het IDLO een centrale rol te geven in de vormgeving van de educatieve masters. De overlegplatformen zijn voor de commissie belangrijk om de integratie tussen leraarschap en domein te realiseren.

De commissie begrijpt dat dit een stapsgewijs proces is. Volgens de commissie zijn er al goede stappen gezet en de commissie gaat er van uit dat de respectieve faculteiten die coördinerende rol onderschrijven.

Op basis van bovenstaande concludeert de commissie dat het beoogde eindniveau qua niveau, oriëntatie en inhoud zijn afgestemd op de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de opleiding.

Oordeel: voldoende

2.2 Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving

De onderwijsleeromgeving maakt het voor studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

De opleiding wordt in vier trajecten aangeboden. Het reguliere traject wordt aangeboden op de campus Etterbeek en telt 90 ECTS, gespreid over 3 semesters. Een verkort traject wordt zowel op de campus Etterbeek als de campussen Anderlecht-Diest-Leuven aangeboden en telt 60 ECTS, gespreid over 2 tot 4 semesters. Het LIO-traject wordt op alle campussen aangeboden en telt 60 ECTS, gespreid over 2 tot 4 semesters.

Het reguliere traject telt vier afstudeerrichtingen (Communicatiewetenschappen, Criminologische Wetenschappen, Politieke Wetenschappen & Sociologie en Rechten) en richt zich op studenten met een bachelordiploma in de studiegebieden Politieke & Sociale Wetenschappen en Rechten, Notariaat & Criminologische Wetenschappen. Het reguliere traject leidt de studenten op in leraarschap en in het vakdomein. De 60 ECTS van de component leraarschap zijn in het regulier programma verdeeld over het bachelorprogramma (15 ECTS) en het masterprogramma (45 ECTS).

De verkorte trajecten worden ingericht voor studenten die reeds een masterdiploma behaalden (zij-instromers). Studenten in deze trajecten worden op grond van hun masterdiploma vrijgesteld van de domeinspecifieke component. Het LIO-traject is een apart en flexibel traject voor studenten met een arbeidscontract in het onderwijs. Het programma van deze trajecten omvat de 60 SP uit de component leraarschap.

De programma's van de verschillende trajecten zijn opgebouwd rond zes leerlijnen: beroepspraktijk, reflecterend en onderzoekend handelen, pedagogiek en didactiek, vakdidactiek, vakinhoud en visie op leraarschap. De leerdoelen en inhouden zijn over de leerlijnen heen afgestemd en staan zo veel mogelijk in functie van de leerlijn beroepspraktijk, die een centrale plaats krijgt in het programma. De leerlijnen worden verbonden in thematische opleidingsonderdelen zoals urban education en school in partnerschap. Binnen de opleidingsonderdelen wil de opleiding de integratie tussen enerzijds theorie en praktijk en anderzijds het leraarschap en de domeincomponent realiseren.

Het programma voorziet ruimte voor 2 vakdidactieken. Afhankelijk van de afstudeerrichting kunnen de studenten kiezen uit volgende vakdidactieken: maatschappijwetenschappen, gedragswetenschappen, geschiedenis, economie, wiskunde, rechten en PAV.

De leerlijn beroepspraktijk wordt gradueel opgebouwd en de contexten waarin de student moet functioneren, nemen toe in complexiteit en qua verantwoordelijkheidszin. In de leerlijn 'reflecterend en onderzoekend handelen' leren de studenten via coaching en reflectie om hun professioneel handelen te versterken. De student wordt ondersteund en opgevolgd door de onderwijsbegeleiders vakdidactiek via stagebezoeken en door de onderwijsleerbegeleiders in de ontwerp- en reflectiesessies. In de school wordt de student ondersteund door de vakmentor, de taalcoaches en de coaches van collaboratief praktijkonderzoek.

De studenten maken een masterproef van 18 studiepunten, waarvan 9 studiepunten gelinkt zijn aan het leraarschap. De studenten uit de verkorte trajecten maken een masterproef van 9 studiepunten. De klemtoon in de masterproef ligt op het evidence-based ondersteunen van klas- of schoolpraktijken aan de hand van een onderzoekscyclus. De student kan kiezen uit 5 formats. Wat de onderzoeksvraag betreft, kan de student aansluiten bij het onderzoek van zijn promotor, inspelen op een vraag uit het werkveld of een eigen onderwerp voorstellen.

De opleiding heeft aandacht voor de internationale gerichtheid in het programma. Alle studenten krijgen de mogelijkheid om een deel van hun studie in het buitenland te volbrengen. Studenten kunnen ook kiezen voor een stage in een buitenlandse partnerinstelling of organisatie. De opleiding heeft ook aandacht voor internationalisation@home. In verschillende opleidingsonderdelen worden studenten in contact gebracht met een internationale, meertalige en multiculturele dimensie van het leraarschap. Ook kunnen studenten onder meer stage lopen in een internationale of meertalige context.

De opleiding kiest voor een didactisch concept en voor werkvormen die de praktijk verbinden met wetenschappelijke inzichten en referentiekaders. De praktijkervaringen creëren authentieke probleemstellingen waarop in de verschillende leerlijnen verder wordt ingegaan. Verschillende opleidingsonderdelen van de beroepspraktijk zijn opgevat als *community service learning*, waarbij wordt ingespeeld op de vragen van partnerscholen. De theoretische input wordt aangereikt via een mix van werkvormen zoals korte doceermomenten, interactieve hoorcolleges, discussies, werkcolleges, groeps- en individuele opdrachten en projectwerk. Met het oog op het creëren van krachtige leeromgevingen, wordt het blended aanbod steeds verder uitgewerkt. Integratie van praktijk en theorie gebeurt in kleine supervisiegroepen van peers, onder begeleiding van een leerbegeleider. Hierbij reflecteren studenten op diverse wijzen over het leraarschap: collaboratieve ontwerpessies, systematische reflectie op basis van werken, reflectieverslagen, reflectie-babbelboxen, video stimulated reflection en peer-coaching.

De opleiding zet in op de begeleiding van studenten. Startende studenten krijgen een intakegesprek met de onderwijsleerbegeleiders. De studenten worden opgevolgd via het StudentOpvolgSysteem (SOS), waarin ook de stageplaatsen van de student worden geregistreerd. SOS is ook een tool voor de student voor het communiceren van aandachtspunten voor begeleiding, ondersteuning en remediëring vanuit de verschillende leerlijnen. Tijdens de opleiding kan de student steeds terecht bij zijn eigen studietrajectbegeleider. De student kan ook terecht bij het instellingsbreed Studiebegeleidingscentrum.

De opleiding streeft naar een evenwichtig personeelsbestand. Het Zelfstandig Academisch Personeel (ZAP) garandeert het academisch karakter van de opleiding en draagt de eindverantwoordelijkheid over het onderwijs. De integratie tussen theorie en praktijk wordt gerealiseerd door onderwijsbegeleiders vakdidactiek en onderwijsleerbegeleiders. Er is een onderwijsbegeleider per vakdidactiek. De onderwijsleerbegeleiders zijn coach en leerbegeleider van de student gedurende het ganse traject.

Overwegingen

In het informatiedossier beschrijft de opleiding de verschillende theoretische modellen waarop het programma gebouwd is. In de bijlagen kon de commissie de matrices terugvinden die de modellen aan elkaar binden. De commissie vond die voorstelling niet zo duidelijk. Na de bijkomende informatie die de commissie tijdens de gesprekken kreeg, kon ze besluiten dat het programma goed en logisch opgebouwd is. Vertrekkende van de praktijkopbouw die centraal staat, worden stapsgewijs de theoretische kaders en vakdidactiek aangeboden.

De praktijkcomponent is volgens de commissie goed opgebouwd. Die evolueert gradueel van individueel over in team naar zelfstandig lesgeven. De commissie benadrukt dat in de opbouw het klasmanagement bijzondere aandacht krijgt. De samenwerking met het werkveld via de partnerscholen is goed vormgegeven en de commissie waardeert dat de opleiding investeert in die samenwerking. Zo worden er mentorendagen ingericht en de opleiding zoekt al van bij de intake van de studenten naar een goede match met de stagescholen. In totaal beschikt de opleiding over 15 partnerscholen waar de studenten stage lopen en de opleiding streeft ernaar om de student doorheen de opleiding zoveel mogelijk aan dezelfde stageschool te koppelen. Daardoor komen de studenten minder in contact met verschillende contexten maar de diversiteit is door de Brusselse grootstedelijke context zeker aanwezig in de stagescholen.

De commissie waardeert de aandacht voor de onderzoekende houding van de toekomstige leraar. Vooral de 'onderzoekende school' waarbij docenten, studenten en leraren uit de partnerscholen betrokken zijn, vindt de commissie interessant. Voor de masterproef kunnen de studenten kiezen uit vijf formats maar het onderlinge verschil was voor de commissie niet zo duidelijk. In de gesprekken vernam de commissie dat er ondertussen aan gesleuteld is. In ieder geval moet elke masterproef een vakdidactische component bevatten. De voorbereiding van de student op de masterproef en de begeleiding vindt de commissie goed uitgewerkt.

De opleiding heeft bij de uitwerking van het programma aandacht voor de recente evoluties binnen het secundair onderwijs zoals de vakkenorganisatie en de nieuwe leerplannen, zij het dat die nog verder kunnen geïntegreerd worden.

De commissie waardeert dat de student uit verschillende combinaties van vakdidactieken kan kiezen. De keuze voor de vakdidactiek wiskunde verwonderde de commissie. De verantwoording ligt in het pakket statistiek van 18 studiepunten dat in de opleidingen Politieke wetenschappen en Sociologie verplicht aan bod komt, aangevuld met een vakkenpakket wiskunde van 18 à 21 studiepunten. Het volgen van dit pakket is voorwaarde voor de toegang tot de vakdidactiek wiskunde. De inhoud van dit keuzepakket wiskunde werd opgemaakt in samenspraak met de opleiding Wiskunde en de vakdidacticus wiskunde. De commissie kan zich vinden in de redenering maar het verdient opvolging in welke mate de studenten die voor deze vakdidactiek kiezen ook effectief kansen hebben om als leraar wiskunde tewerkgesteld te worden.

De commissie peilde in de gesprekken naar de integratie tussen het leraarschap en de domeincomponent. De vakdidactiek is de centrale plaats voor de integratie. Dit vraagt veel overleg met de docenten uit het domein. De commissie hoorde tijdens de gesprekken enkele mooie voorbeelden van integratie waarbij het onderwijs samen met de domeinfaculteit wordt ontwikkeld. De commissie begrijpt dat dit *work in progress* is en moedigt de opleiding aan er verder aan te werken.

In het informatiedossier en in de gesprekken hanteert de opleiding nieuwe concepten zoals mini lessen, micro teaching, participierend observeren, begeleid lesgeven. De commissie vraagt om die nieuwe concepten duidelijk te omschrijven.

De commissie vindt het een sterk punt dat de opleiding een visie heeft op collaboratief leraarschap, waarbij de leraren van de toekomst meer in team samenwerken. De opleiding past dat zelf toe en geeft hiermee het voorbeeld aan de studenten. De commissie suggereert om dit uit te breiden naar de domeindocenten. Dit vormt een verdere stap in de integratie: er wordt niet alleen gezamenlijk onderwijs ontwikkeld (zie hoger) maar ook samen onderwijs gegeven.

De zorg voor de studenten vindt de commissie een sterk punt. De begeleiding is goed uitgewerkt en de docenten spelen kort op de bal, zonder het beoogde eindniveau uit het oog te verliezen. De opleiding is zich bewust van de moeilijke context van de LIO waarvoor nauwe opvolging en kwaliteitsborging een aanhoudende zorg is.

De commissie stelt vast dat de opleiding veel inspanningen levert om de inkanteling van de Centra voor Volwassenenonderwijs (CVO's) vlot te laten verlopen. Er is een plan van aanpak voor de inzetbaarheid over de drie vestigingen. Het is momenteel nog niet duidelijk welke personeelsleden van de CVO's zullen overstappen maar het personeel kreeg een duidelijke keuze tussen onderwijsleer- en praktijkbegeleiding in de opleiding of een overstap naar de hogeschool. Bij de vormgeving van het programma werd al overlegd met de CVO's en de commissie waardeert dat de universiteit en de opleiding de sterktes van de CVO's erkent.

De commissie concludeert op basis van bovenstaande dat het programma, de docenten en de voorzieningen een onderwijsleeromgeving kunnen creëren die het mogelijk maakt voor de studenten de beoogde leerresultaten te realiseren.

Oordeel: voldoende

2.3 Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van beoordeling, toetsing en examinering, waardoor zij nagaat of de beoogde leerresultaten worden bereikt.

Bevindingen

De opleiding heeft een evaluatiebeleid uitgewerkt in lijn met het instellingsbrede evaluatiebeleid, dat is uitgewerkt door de Interfacultaire opleidingsraad. De opleiding kiest voor een model waarbij toetsing integraal deel uitmaakt van het onderwijspraktijk. De opleiding kiest verder waar mogelijk voor geïntegreerd evalueren, waardoor een sterk evaluatiebeleid en frequent overleg noodzakelijk is.

Doorheen het programma hanteert de opleiding een mix van evaluatievormen. Klassieke assessmentvormen in de vorm van schriftelijke of mondelinge toetsing zijn eerder beperkt tot enkele opleidingsonderdelen in de leerlijn visie op leraarschap. Bij de andere leerlijnen worden formatieve en summatieve evaluaties ingezet zoals evaluatie van ontwerpwerk via portfolio, observatie van simulaties, argumentatie van keuzes in ontwerp- en ontwikkelwerk of praktijkonderzoek, casusanalyses, projectwerk, opiniestukken, presentaties van ontwikkel- en onderzoekswerk voor peers of een breder publiek. Permanente evaluatie en (peer)coaching worden toegepast in de leerlijn reflecterend en onderzoekend handelen.

Met het oog op de betrouwbaarheid en validiteit worden toetsmatrijzen, kijkwijzers, beoordelingscriteria en rubrics gebruikt. Bovendien zijn bij de evaluatie van bijna alle opleidingsonderdelen en zeker van de praktijkonderdelen, minstens twee opleiders betrokken. Alle informatie over de toetsing is terug te vinden in de ECTS-fiches. Alle documenten zoals kijkwijzers, rubrics, evaluatieformulieren worden vooraf ter beschikking gesteld van de studenten.

Overwegingen

Volgens de commissie beschikt de opleiding over een degelijk uitgewerkt toetsbeleid dat ingebed is in het universiteitsbrede toetsbeleid. Er zijn mechanismen ingebouwd die de betrouwbaarheid en validiteit van de evaluatiepraktijk bewaken, zoals kijkwijzers, rubrics en evaluatieformulieren. Op de ECTS-fiches staat duidelijk vermeld hoe de evaluatiepraktijk concreet georganiseerd is met vermelding van de verhoudingen en weging van onderdelen. De studenten weten wat van hen verwacht wordt.

De commissie is tevreden over de variatie in evaluatievormen, zoals onder meer blijkt uit de bijlagen van het informatiedossier. De aandacht voor peer- en zelfevaluatie waardeert de commissie.

De beoordeling van de stages vindt de commissie degelijk uitgebouwd. De eindverantwoordelijkheid ligt bij de stagebegeleider van de opleiding maar met inbreng van de stagementoren. Ook de beoordeling van de masterproef vindt de commissie goed uitgewerkt.

De commissie was geïnteresseerd in hoeverre de integratie van het domeinspecifieke en het leraarschap in de beoordeling is gerealiseerd. De commissie volgt de opleiding om te streven naar één examenreglement voor de educatieve masteropleidingen maar ze begrijpt dat dit *work in progress* is. Er moet niet enkel convergentie tot stand komen tussen de respectieve faculteiten en de educatieve masters maar ook tussen de faculteiten onderling. De commissie steunt het IDLO in haar streven naar een gemeenschappelijk evaluatiesysteem voor alle educatieve masters en vestigingsplaatsen.

De commissie concludeert dat de opleiding beschikt over een adequaat systeem van beoordeling, toetsing en examinering, waardoor zij nagaat of de beoogde leerresultaten worden bereikt.

Oordeel: voldoende

2.4 Eindoordeel

De commissie beoordeelt elk van de generieke kwaliteitswaarborgen als voldoende en bijgevolg is ook het eindoordeel voor de opleiding educatieve master in de maatschappijwetenschappen voldoende.

De commissie stelt vast dat het beoogd eindniveau qua niveau, oriëntatie en inhoud een weerspiegeling is van de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en/of het vakgebied worden gesteld aan de opleiding. Verder stelt de commissie vast dat de opleiding een onderwijsleeromgeving heeft opgezet die het voor studenten mogelijk maakt om de beoogde leerresultaten te realiseren. Ten slotte besluit de commissie dat de opleiding beschikt over een adequaat systeem van beoordeling, toetsing en examinering, waardoor wordt nagegaan of de beoogde leerresultaten worden bereikt. De aanbevelingen die de commissie heeft gedaan, doen geen afbreuk aan haar oordeel, maar zijn gericht op de verdere ontwikkeling van de opleiding.

3 Beoordelingsproces

De beoordeling werd uitgevoerd aan de hand van het “Kader Toets Nieuwe Opleiding specificatie Educatieve Graduaatsopleiding en Educatieve Masteropleiding”, zoals bekrachtigd door de Vlaamse regering op 8 juni 2018.

De commissie heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Voorafgaand aan het vooroverleg heeft elk commissielid de eerste indrukken opgemaakt en werden prioritaire vragen opgesteld.

Tijdens een vooroverleg op 4 december 2018 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en heeft zij tevens het toelichtend gesprek voorbereid.

Het toelichtend gesprek vond plaats op een opleidingsonafhankelijke locatie te Brussel op 4 december 2018 om 10 uur. De onderstaande gesprekspartners namen hieraan deel:

- Prof. dr. Nadine Engels
- Prof. dr. Els Consuegra
- Prof. dr. Jo Tondeur
- Prof. dr. Jan Loisen
- Heidi Depraetere
- Iris Gysels

Tijdens dit gesprek zijn de vraagpunten van de commissie aan de orde gesteld.

Tijdens een besloten nabespreking op 4 december 2018 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en vertaald naar een oordeel op de drie generieke kwaliteitswaarborgen en een eindoordeel. De commissie heeft deze conclusie in volledige onafhankelijkheid genomen.

Het totaal aan beschikbare gegevens is verwerkt tot een ontwerp van adviesrapport dat naar alle commissieleden werd verstuurd. De feedback van de commissieleden is verwerkt. Het door de voorzitter vastgestelde adviesrapport werd naar de NVAO gestuurd op 17 januari 2019.

4 Overzicht oordelen

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het oordeel van de commissie uit hoofdstuk 2 weer.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Voldoende
3. Te realiseren eindniveau	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding

Naam, Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Vrije Universiteit Brussel Pleinlaan 2 B-1050 ELSENE 02/629.20.10 info@vub.ac.be www.vub.ac.be
Naam, functie, telefoon, e-mail contactpersoon	Jan Danckaert, Vicerector Onderwijs- en Studentenbeleid
Naam associatie	Universitaire Associatie Brussel
Status instelling	Ambtshalve geregistreerd
Naam opleiding (graad, kwalificatie)	Educatieve master in de maatschappijwetenschappen
Afstudeerrichtingen	• Communicatiewetenschappen • Politieke wetenschappen en sociologie • Rechten • Criminologische wetenschappen
Niveau en oriëntatie	Academische master
(Bijkomende) titel	-
(Delen van) studiegebied(en)	Politieke en Sociale Wetenschappen
ISCED benaming van het studiegebied	031 – Social and Behavioural Science
Opleidingsvarianten	• Regulier traject • Verkort traject
Onderwijstaal	Nederlands
De vestigingen waar de opleiding wordt aangeboden	Regulier en verkort traject: • Elsene Verkort traject: • Diest • Leuven
Studieomvang (in studiepunten)	• Regulier traject: 90 • Verkort traject: 60
Nieuwe opleiding voor Vlaanderen	Ja

Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR)

Deze domeinspecifieke leerresultaten kunnen niet autonoom gehanteerd worden, maar dienen samen gelezen te worden met de desbetreffende domeinspecifieke leerresultaten van de gerelateerde vakmaster(s). Samen vormen zij de domeinspecifieke leerresultaten voor de educatieve masteropleiding.

1. De educatieve master beheerst gespecialiseerde theoretische en praktische kennis, vaardigheden en attitudes die de basiscompetenties voor leraren zoals geformuleerd in het 'Besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 2018 betreffende de basiscompetenties van de leraren' ondersteunt. Hij/zij is in staat om die kennis uit te breiden, te actualiseren, te verbreden, te verdiepen en te verbinden met actuele maatschappelijke thema's en ontwikkelingen. Hij/zij kan die kennis inzetten om voor lerenden uitdagende leeromgevingen te creëren en kan op basis van die kennis, vaardigheden en attitudes eigen nieuwe ideeën voor de onderwijspraktijk ontwikkelen en aan de realiteit toetsen.
2. De educatieve master kan de beginsituatie van een leergroep en individuele lerenden in kaart brengen en een leeromgeving creëren die in al haar didactische componenten (leerdoelen, leerinhouden, leermaterialen, werk- en groeperingsvormen, evaluatie en feedback) aansluit bij die beginsituatie en responsief is ten aanzien van de diversiteit in de leergroep.
3. De educatieve master kan een positief leer- en leefklimaat creëren, en door doelgerichte activiteiten en formele en informele interacties de brede persoonlijke, intellectuele en maatschappelijke ontplooiing van leerlingen ondersteunen.
4. De educatieve master kan de organisatie van onderwijs- en leeractiviteiten op korte en lange termijn plannen, met het oog op het evidence informed creëren van een gestructureerde, efficiënte, veilige en stimulerende leeromgeving.
5. De educatieve master kan communiceren met ouders of verzorgers met diverse taalachtergronden in diverse talige situaties met het oog op informatie-uitwisseling, het stimuleren van de betrokkenheid en participatie en het samen ontwikkelen van constructieve oplossingen om het leren van de lerenden te ondersteunen en te stimuleren.
6. De educatieve master kan constructief samenwerken met externe partners met het oog op het verrijken van het onderwijs- en vormingsaanbod en het faciliteren van de doorstroming tussen onderwijsniveaus en naar de arbeidsmarkt.
7. De educatieve master is in staat om zelfstandig het beschikbare (inter)nationale wetenschappelijk onderzoek in het domein van het leraarschap in het algemeen en zijn discipline in het bijzonder te ontsluiten en de inzichten toe te passen in de eigen klas- en schoolcontext.
8. De educatieve master kent de mogelijkheden en grenzen van verschillende theoretische paradigma's in onderwijskundig en (vak)didactisch onderzoek.
9. De educatieve master gaat, gesteund op wetenschappelijk evidentie, kritisch-reflectief om met informatie, onderwijspraktijken, methodieken en leermiddelen. Hij/zij is zich bewust van lacunes in de empirische evidentie voor het gepast invullen van het leraarschap.
10. De educatieve master is in staat om een volledige onderzoekscyclus te doorlopen over een onderwijsrelevant onderwerp.
11. De educatieve master kan op basis van een actieve en onderzoekende houding voor beroepsvernieuwing bijdragen aan schoolbeleid en schoolontwikkeling.
12. De educatieve master kan door onderzoekend leren en kritische zelfevaluatie zijn functioneren als leraar bijsturen en op deze manier richting en innovatie geven aan zijn professionele praktijk en ontwikkeling.
13. De educatieve master is in staat om in een schoolteam constructief samen te werken met collega's en initiatief te nemen tot, deel te nemen aan en leiding te geven aan disciplinair en interdisciplinair teamoverleg tussen leraren.

14. De educatieve master is in staat om over onderwijskundige thema's, het lerarenberoep, en zelf ontwikkelde oplossingen voor de onderwijspraktijk te communiceren met collega's en andere stakeholders in het onderwijs en als professional deel te nemen aan het maatschappelijk debat.

Datum validatie: 15 oktober 2018

Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie

De beoordeling is gebeurd door een visitatiecommissie aangesteld door de NVAO. Deze is als volgt samengesteld:

Roger Standaert (*voorzitter*) is emeritus hoogleraar in de comparatieve pedagogiek van de Universiteit Gent. Hij kende een gevarieerde loopbaan in het onderwijs. Achtereenvolgens was hij lerarenopleider, onderwijsbegeleider en de eerste directeur van de dienst die verantwoordelijk was voor de eindtermen in het onderwijs. Hij doceerde vergelijkende en internationale pedagogiek aan de Universiteit Gent. Hij publiceerde een tiental boeken en talrijke artikels in nationale en internationale tijdschriften. Hij is actief als expert in diverse nationale en internationale onderwijsprojecten.

Paulien Meijer is sinds 15 augustus 2013 hoogleraar Teacher learning and development aan de Radboud Docenten Academie. Voor haar komst naar Nijmegen was Paulien Meijer actief als universitair docent aan de Universiteit Leiden, docent maatschappijleer in Zoetermeer, universitair hoofddocent aan de Universiteit Utrecht en bijzonder hoogleraar aan de Open Universiteit.

Luc De Man was adviseur-coördinator van de pedagogische diensten van het GO! en voorzitter van de Raad Secundair Onderwijs bij de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor). Hij begon zijn loopbaan als leraar in diverse onderwijsvormen (Lerarenopleiding, ASO/TSO/BSO/volwassenen-onderwijs) en was achtereenvolgens directeur van een TSO/BSO-school, pedagogisch adviseur en inspecteur.

Ama Amitai volgt de specifieke lerarenopleiding en combineert haar studies met een doctoraat aan de UGent in het vakgebied onderwijssociologie.

De commissie werd bijgestaan door:

- **Roxanne Figueroa Arriagada**, beleidsmedewerker Vlaanderen NVAO, procescoördinator.
- **Klara De Wilde**, coördinator kwaliteitszorg VLUHR KZ, extern secretaris.

Alle commissieleden, de procescoördinator en de secretaris hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring ingevuld en ondertekend waarmee zij tevens instemmen met de NVAO gedragscode.

Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding

- Aanvraagdossier TNO Educatieve master in maatschappijwetenschappen

Bijlagen bij het aanvraagdossier:

- Overzicht van overleg m.i.v. agendabepaling
- Schema van bestuurlijke context
- Domeinspecifieke leerresultaten (DLR)
- Beoogde opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR)
- Matrix OLR – DLR – niveaudecriptoren VKS – basiscompetenties
- Schematisch programmaoverzicht
- Matrix opleidingsonderdelen – opleidingsspecifieke leerresultaten – werkvormen evaluatievormen
- Inhoudsbeschrijving van programma-onderdelen van de eerste 60 studiepunten
- Onderwijs- en examenregeling
- Overzicht van de contacten met het werkveld
- Beschrijving van het personeel
- Investeringsplan
- Opleidingsspecifieke richtlijnen evaluatie
- Afsprakenkader VLIR
- Voorbeelden beoordelingsinstrumenten
- Verwachte instroom

Bijlage 5: Lijst met afkortingen

NVAO Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op de toetsing van de nieuwe opleiding educatieve master in de maatschappijwetenschappen.

Colofon

EDUCATIEVE MASTER IN DE MAATSCHAPPIJWETENSCHAPPEN

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL

Toets nieuwe opleiding • Adviesrapport • 7355

17 januari 2019

Samenstelling: NVAO • Vlaanderen

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders

Parkstraat 28 • 2514 JK Den Haag
P.O. Box 85498 • 2508 CD The Hague
The Netherlands

T +31 (0)70 312 23 00
E info@nvao.net
www.nvao.net